

รายงานสรุปผล
การประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕
ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ แบบทางไกล

กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia National Human Rights Institutions Forum: SEANF) โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (Commission on Human Rights of the Philippines: CHRP) ในฐานะประธาน SEANF ในปี ๒๕๖๕ ได้จัดการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (Technical Working Group Meeting: TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ แบบทางไกล ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ โดยผ่านแอปพลิเคชัน Zoom โดยมีนางสาว Gemma F. Parojinog ผู้อำนวยการสำนักข้อเสนอแนะด้านนโยบายสิทธิมนุษยชน (Human Rights Policy Advisory Office) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (CHRP) ทำหน้าที่ประธานการประชุม โดยมีสรุปสาระสำคัญของการประชุม ดังนี้

วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕

นาง Leah C. Tanodra-Amamento ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (CHRP) กล่าวเปิดการประชุมโดยผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ โดยได้แสดงความขอบคุณคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย (SUHAKAM) ประธาน SEANF ในปี ๒๕๖๔ ที่ได้ทำหน้าที่อย่างดียิ่งในช่วงปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นช่วงของวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ รวมทั้งได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีความร่วมมือระหว่างสมาชิก SEANF ในการร่วมกันส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคนี้ และความจำเป็นในการต้องเพิ่มความร่วมมือระหว่างกันให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมมือกันคลี่คลายวิกฤติการณ์ในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

หลังจากนั้น หัวหน้าคณะผู้แทนของแต่ละสถาบันได้กล่าวแนะนำผู้เข้าร่วมการประชุม และที่ประชุมให้การรับรองระเบียบวาระการประชุมตามที่ CHRP เสนอ โดยมีระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

วาระที่ ๑ เรื่อง การแลกเปลี่ยนพัฒนาการและกิจกรรมที่สำคัญภายหลังการประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๘

(๑) ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Komnas HAM) ได้นำเสนอผลการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับประเด็นสำคัญทางยุทธศาสตร์ของ Komnas HAM จำนวน ๗ ประเด็น ได้แก่ การละเมิดสิทธิมนุษยชนในความขัดแย้งในภาคการเกษตร ความไม่อดทนอดกลั้นและความรุนแรงสุดขั้ว การละเมิดสิทธิมนุษยชนเชิงระบบที่กว้างขวาง การจัดการภายในสถาบัน ความรุนแรงที่เกิดจากองค์กรของรัฐและองค์กรมหาชน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และการสมาคม และการเข้าถึงความยุติธรรม การติดตามการไกล่เกลี่ย และการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเด็นสำคัญ รวมทั้งความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และกิจกรรมการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน อาทิ การจัดงานวันสิทธิมนุษยชน หัวข้อ “สิทธิมนุษยชน ความอดทนอดกลั้น และความยืดหยุ่นท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙” โดยมีประธานาธิบดีของอินโดนีเซียเข้าร่วมงาน การจัดกิจกรรมกับกระทรวง

ศาสนา เรื่อง “ศาสนาอิสลามกับสิทธิมนุษยชน” การประกวดการจัดทำสื่อดิจิทัล การเปิดตัวรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๔ และรายงานเฉพาะด้านความรุนแรง ระหว่างปี ๒๕๖๓-๒๕๖๔ การจัดทำบรรทัดฐานและมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ และความคืบหน้าในการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียชุดใหม่ สำหรับวาระปี ๒๕๖๕-๒๕๗๐

(๒) ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย (SUHAKAM) ได้นำเสนอกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การสำรวจเรื่องการเรียนและการสอนออนไลน์ของเด็กในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยปัญหาบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบาห์ของมาเลเซียฉบับใหม่ร่วมกับ Komnas HAM และ CHRP โดยผ่านระบบออนไลน์ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ การดำเนินการศึกษาวิจัย เรื่อง คนไร้รัฐในรัฐซาบาห์ ความร่วมมือในการปรึกษาหารือในประเด็นสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความร่วมมือกับภาคประชาสังคมและองค์กรไม่แสวงกำไรในการจัดทำระบบข้อมูล “Hub HAK Platform” ซึ่งเป็นช่องทางออนไลน์ในการตอบสนองต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ ทั้งหมดมาเลเซีย โดยได้รับทุนสนับสนุนการดำเนินการจากสหภาพยุโรป ตลอดจนการจัดงานวันสิทธิมนุษยชน หัวข้อ “การเข้าถึงความปลอดภัย ความสะอาด การมีสุขภาพที่ดี และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน คือ สิทธิมนุษยชน” นอกจากนี้ SUHAKAM ยังได้มีการจัดทำกิจกรรมการสื่อสารโดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สาธารณชนในประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่หลากหลาย

(๓) ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเมียนมา (Myanmar National Human Rights Commission: MNHRC) ได้นำเสนอสถิติเรื่องร้องเรียนในปี ๒๕๖๔ ซึ่งพบมีกรณีพิพาทเรื่องที่ดินมีจำนวนมากที่สุด รวมทั้งผลการดำเนินการด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การตรวจเยี่ยมเรือนจำ สถานกักกัน ที่พักแรงงาน และโรงเรียนฝึกอบรมเยาวชนในหลายเมืองทั่วประเทศ การตรวจเยี่ยมศูนย์ฉีดวัคซีน และโรงพยาบาลในเรือนจำ ตลอดจนกิจกรรมการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและการฝึกอบรมสิทธิมนุษยชนให้แก่ข้าราชการ ตำรวจ นักเรียนในสถาบันด้านการป้องกันประเทศ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมที่สำคัญอื่น ๆ อาทิ งานวันสิทธิมนุษยชน การเปิดตัวเว็บไซต์ใหม่ การเผยแพร่จดหมายข่าวประจำเดือน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการประชุมสำคัญระหว่างประเทศ

(๔) ผู้แทน CHRP ได้นำเสนอการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ความริเริ่มของ CHRP ในการจัดตั้งหน่วยงานภายในในด้านแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน การจัดกิจกรรมรณรงค์ว่าด้วยสิทธิของผู้สูงอายุทั้งในระดับโลกและระดับชาติ การจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อสิทธิสตรี การติดตามการเลือกตั้งประธานาธิบดีและการเลือกตั้งทั่วไปในปี ๒๕๖๕ (Election Watchdog) โดยเริ่มดำเนินการกิจกรรมนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป โดยเป็นการดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและองค์กรภาคีเครือข่ายอื่น ๆ รวม ๑๕ องค์กร กิจกรรมการรณรงค์ เรื่อง การยกเลิกโทษประหารชีวิต ร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศและองค์กรภายในประเทศ การฝึกอบรมอาสาสมัครด้านสุขภาพและการติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และสถิติข้อมูลการรับวัคซีน รวมทั้งการติดตามผลกระทบที่มีต่อกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ ได้แก่ ลูกเรือประมง การศึกษาของเด็ก นอกจากนี้ ผู้แทน CHRP ยังได้แจ้งที่ประชุมทราบเกี่ยวกับการแต่งตั้งนาง Leah C. Tanodra-

Armamento กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (CHRP) เป็นประธาน CHRP คนใหม่ ซึ่งวาระการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุดปัจจุบันจะสิ้นสุดในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

(๕) **ผู้แทนผู้ตรวจการแผ่นดินของติมอร์-เลสเต (Providor for Human Rights and Justice: PDHJ)** ได้นำเสนอสิทธิการรับ การตรวจสอบ และการประสานงานเรื่องร้องเรียนในปี ๒๕๖๔ รวมทั้งการติดตามสถานการณ์การเลือกตั้งทั่วไปในติมอร์-เลสเต และการออกแถลงการณ์ภายหลังการสังเกตการณ์การเลือกตั้ง กิจกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสิทธิมนุษยชนศึกษา การฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ การเปิดตัวหลักสูตรการป้องกันการทรมานสำหรับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ และความร่วมมือกับต่างประเทศในด้านอื่น ๆ อาทิ ความร่วมมือกับผู้ตรวจการแผ่นดินของไทยและสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำติมอร์-เลสเต ในการพัฒนาศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่ PDHJ ความร่วมมือกับผู้ตรวจการแผ่นดินของนิวซีแลนด์ในการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของ PDHJ ในด้านต่าง ๆ อาทิ การตรวจสอบ การทบทวนแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำคู่มือ เป็นต้น ตลอดจนการพัฒนาองค์กร ซึ่ง PDHJ ได้มีการทบทวนกฎหมายจัดตั้งของ PDHJ ในปี ๒๕๖๕

(๖) **ผู้แทนสำนักงาน กสม.** ได้นำเสนอสิทธิเรื่องร้องเรียน ปี ๒๕๖๔ และประเด็นที่ได้รับเรื่องร้องเรียนมากที่สุด ๓ อันดับ รวมทั้งการจัดให้ประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเป็นประเด็นสำคัญของ กสม. ในปี ๒๕๖๕ แนวทางการดำเนินงานของ กสม. ที่มุ่งดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองและการประสานการคุ้มครองในประเด็นสำคัญ อาทิ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิชุมชน สิทธิการพัฒนา และสิทธิด้านสิ่งแวดล้อม การนำเสนอกิจกรรมส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ อาทิ การจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนภารกิจด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน การเปิดทำการสำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ ในปี ๒๕๖๕ นอกจากนี้ ยังได้มีการนำเสนอกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ การฝึกอบรมการป้องกันการทรมานแก่เจ้าหน้าที่ กสม. การเตรียมการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) การเข้าร่วมหารือระดับสูง (High Level Dialogue) ร่วมกับกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APF) การเข้ารับการประเมินสถานะโดยคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA) ภายใต้ GANHRI และความคืบหน้าในการสรรหา กสม. คนที่ ๗

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๒ เรื่อง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมและผลการดำเนินงานตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่าง SUHAKAM Komnas HAM และ CHRP ว่าด้วยปัญหาบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบাহ์ของมาเลเซีย

นาย Jerald Joseph รองประธาน SUHAKAM ได้นำเสนอความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหาคนไร้รัฐที่รัฐซาบাহ์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งประกอบด้วยประชาชนที่มาจากอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ซึ่งเข้ามาอยู่อาศัยร่วมกัน โดยไม่มีสถานะทางกฎหมาย จึงทำให้ไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเฉกเช่นพลเมืองมาเลเซีย จึงเป็นที่มาของความริเริ่มในการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่าง SUHAKAM Komnas HAM และ CHRP ว่าด้วยปัญหาบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบাহ์ของมาเลเซีย ซึ่งจัดทำขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ และได้มีการลงนามครบ ๓ ฝ่าย ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ต่อมาในระหว่างการประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๗ แบบทางไกล เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ SEANF ได้จัดกิจกรรมคู่ขนานการหารือทางออนไลน์ว่าด้วยบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบাহ์ (Online Dialogue on Statelessness Issues in Sabah) และทั้ง ๓ ฝ่ายได้ลงนาม MOU ร่วมกันฉบับที่ ๒ ซึ่งทดแทนฉบับแรกที่ครบกำหนด เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยทั้ง ๓ สถาบันได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ

(Action Plan) ร่วมกันเพื่อกำหนดกิจกรรม/โครงการร่วมกันในห้วง ๓ ปีต่อจากนี้ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน ได้แก่ การพบปะหารือร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ และการประชุมหารือร่วมกับผู้นำระดับสูง อาทิ คณะกรรมการป้องกันการทุจริตแห่งชาติ ประธานสภาผู้แทนราษฎร มุขมนตรีรัฐซาบ่าห์ ผู้บริหารและตำรวจท้องถิ่น ตลอดจนการลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ปัญหาที่สำคัญขณะนี้ ได้แก่ สถานะของเด็กที่ไม่มีสูติบัตรและไม่มีเอกสารรับรองการเกิดทำให้ไม่สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยเฉพาะเด็กที่มาจากหรือเกิดจากบุคคลซึ่งมาจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ซึ่งมีจำนวนมาก แต่ยังไม่สามารถระบุจำนวนที่แน่ชัดได้ นอกจากนี้ การที่รัฐซาบ่าห์ไม่มีสถานกงสุลของทั้ง ๒ ประเทศ ซึ่งสัมพันธ์กับการอ้างสิทธิเหนือดินแดนของรัฐซาบ่าห์จากทั้ง ๓ ประเทศ ทำให้ปัญหานี้มีความยากลำบากมากยิ่งขึ้น เช่น การเดินทางมาติดต่อทางกงสุลต้องเดินทางมาถึงกรุงกัวลาลัมเปอร์ซึ่งมีต้นทุนสูงและบุคคลเหล่านี้ถูกจำกัดการเดินทาง ขณะที่การร้องเรียนหรือการดำเนินการโดยผ่านกระบวนการทางศาลต้องใช้เงินจำนวนมากและจึงเป็นข้อจำกัด นอกจากนี้ ผู้แทน SUHAKAM ยังได้แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการดำเนินการศึกษาวิจัยว่าด้วยคนไร้รัฐในรัฐซาบ่าห์ โดยการศึกษาวิจัยนี้จะเสร็จสมบูรณ์ในเดือนเมษายน ๒๕๖๕ นี้

ผู้แทน CHRP ได้ร่วมนำเสนอในประเด็นนี้ว่า CHRP ได้มีการเข้าพบหารือร่วมกับกระทรวงยุติธรรมของฟิลิปปินส์เกี่ยวกับการลงทะเบียนผู้พลัดถิ่นชาวฟิลิปปินส์ในรัฐซาบ่าห์ โดยสำนักงานส่วนภูมิภาคของ CHRP ทางพื้นที่ตอนใต้ จะเป็นผู้ประสานความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีควมคืบหน้าในการดำเนินการ โดยคาดว่าจะมีผู้พลัดถิ่นชาวฟิลิปปินส์ในพื้นที่ดังกล่าวประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ คน

ผู้แทน Komnas HAM กล่าวว่า ได้มีการประสานร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศของอินโดนีเซียเรื่อง ชาวอินโดนีเซียในรัฐซาบ่าห์ โดยเฉพาะประเด็นด้านสิทธิเด็ก ซึ่งควรจะได้รับเอกสารการรับรองสถานะการเกิด โดยคาดว่าจะมีชาวอินโดนีเซียพลัดถิ่นในรัฐซาบ่าห์มีจำนวนประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๓ การหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ของ SEANF พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙ และแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ผู้แทน CHRP ได้สรุปความเป็นมาของแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเด็นสำคัญที่แต่ละสถาบันรับผิดชอบ และจากนั้น ผู้แทนสมาชิก SEANF แต่ละสถาบันได้นำเสนอสาระสำคัญของแผนและแนวทางการดำเนินการในประเด็นที่แต่ละสถาบันรับผิดชอบ

ในช่วงท้าย ผู้แทน CHRP ได้ขอให้ที่ประชุมรับรองแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ไว้ก่อน (Provisionally Adopt) โดยในส่วนของสำนักงาน กสม. ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า จำเป็นที่จะต้องนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุม กสม. และจะแจ้งผลให้สมาชิก SEANF ทราบในโอกาสแรกต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบให้สมาชิก SEANF นำแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังกล่าวกลับไปพิจารณาให้การรับรองเป็นการภายในโดยระดับคณะกรรมการและให้แจ้งให้ CHRP ทราบการรับรองต่อไป

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕

วาระที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการรณรงค์ระดับโลกด้วยผู้สูงอายุ

นาง Karen S. Gomez Dumpit กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (CHRP) ได้นำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรมการรณรงค์ระดับโลกด้วยผู้สูงอายุ (Global Rally) ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๕ หัวข้อ “Age with

Rights” ซึ่งเป็นกิจกรรมการณรงค์ที่จัดขึ้นก่อนการประชุมของคณะทำงานแบบเปิดของสหประชาชาติว่าด้วยผู้สูงอายุ (UN Open-Ended Working Group on Ageing: OEWGA) สมัยที่ ๑๒ ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๑-๑๔ เมษายน ๒๕๖๕ โดยในส่วนของฟิลิปปินส์ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และองค์กรระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในฟิลิปปินส์ได้ร่วมดำเนินกิจกรรมดังกล่าว

ผู้แทน CHRP ได้กล่าวถึงสถานการณ์ของผู้สูงอายุในฟิลิปปินส์และประเด็นปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การเลือกปฏิบัติ การละเมิด และการขาดการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งผู้แทน CHRP ได้เน้นความสำคัญของการมีตราสารระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันในด้านสิทธิของผู้สูงอายุ เพื่อรับรองการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุทั้งหญิงและชาย การสนับสนุนให้รัฐในภูมิภาคสนับสนุนการจัดทำอนุสัญญาที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย

ในช่วงท้าย ผู้แทน CHRP ได้แสดงความขอบคุณสมาชิก SEANF ที่ได้ร่วมลงนามในจดหมายร่วมเพื่อสนับสนุนต่อการจัดทำตราสารดังกล่าว

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๕ สิทธิมนุษยชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙: ข้อมูลข่าวสารที่คลาดเคลื่อนและที่บิดเบือน

ที่ประชุมได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนนำเสนอข้อมูลและสถิติที่เกี่ยวกับการติดเชื้อ ตลอดจนประเด็นข้อมูลข่าวสารที่คลาดเคลื่อนและที่บิดเบือนในสังคม โดยมีภาพรวมของแต่ละประเทศ ดังนี้

(๑) ผู้แทน Komnas HAM นำเสนอเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย เรื่อง มาตรการในการจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในมิติด้านสิทธิมนุษยชนในอินโดนีเซีย ในปี ๒๕๖๒ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล และจัดดำเนินการศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของ Komnas HAM ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ต่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืนในอินโดนีเซีย ซึ่งดำเนินการร่วมกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเดนมาร์ก (Danish Institute for Human Rights: DIHR) ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบข้อท้าทายที่สำคัญ อาทิ ฐานข้อมูลที่ไม่ตรงกันระหว่างของรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะข้อมูลของผู้ป่วยที่รั่วไหลซึ่งกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคล การต่อสู้กับการตีตรา เช่น แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานชาวอินโดนีเซียที่เดินทางกลับมาจากต่างประเทศ และแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานจากต่างประเทศในอินโดนีเซียถูกมองว่าเป็นผู้นำเชื้อโรคมาร่วมชุมชน และการต่อสู้กับข้อมูลลวงหรือข้อมูลที่บิดเบือน โดยเฉพาะในโลกดิจิทัล นอกจากนี้ ยังมีกระแสการสื่อสารของคนในสังคมในเรื่องความไม่ปลอดภัยของการฉีดวัคซีนด้วย

(๒) ผู้แทน SUHAKAM นำเสนอเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวที่บิดเบือนและสร้างความเกลียดชังในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การจับกุมและ/หรือการลงโทษและ/หรือการปรับผู้ที่ฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาสถานการณ์ฉุกเฉินในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การสื่อสารที่สร้างความเกลียดชัง โดยเฉพาะต่อแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ผู้ลี้ภัย ผู้แสวงหาที่พักพิง และกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ รวมทั้งการสื่อสารที่แสดงถึงการเหยียดเชื้อชาติต่อชาวบังคลาเทศและชาวอินเดีย ซึ่งถือเป็นกลุ่มประชากรจำนวนน้อยในมาเลเซีย โดยผ่านการสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งการกระทำเหล่านี้ได้สร้างผลกระทบทางจิตใจให้กับประชาชนกลุ่มที่เปราะบางต่าง ๆ

(๓) ผู้แทน MNHRC นำเสนอว่านับตั้งแต่มีการรัฐประหารในเมียนมา ประชาชนถูกจำกัดการเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีกระแสการสื่อสารโดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ทำให้ข้อมูล

ที่บิดเบือนถูกเผยแพร่หลายอย่างรวดเร็ว และมีการสื่อสารถึงประเด็นความไม่ปลอดภัยของวัคซีน รูปแบบการปฏิบัติตัว และการรักษาโรค ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งเกิดความกลัวในการรับวัคซีนและความหวาดกลัวเป็นเหตุให้มีการส่งต่อข้อมูลที่แพร่หลาย รวมทั้งมีกลุ่มผู้ที่ต่อต้านรัฐบาลโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อตอบโต้รัฐบาลเกี่ยวกับความล้มเหลวในการการตอบสนองต่อการระบาดใหญ่

(๔) ผู้แทน CHRP นำเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทของฟิลิปปินส์ เช่น การสื่อสารเรื่องการใช้ยารักษาโรค การใช้หน้ากากอนามัย ข้อมูลของการฉีดวัคซีนยี่ห้อต่าง ๆ ที่สื่อสารโดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำให้เกิดปัญหาในการแยกแยะข่าวสารในหมู่ประชาชน นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลทุกอย่างที่มีการสื่อสารในสังคม ทำให้ปัจจุบันมีประชาชนฟิลิปปินส์เพียงร้อยละ ๕๘ เท่านั้นที่ได้รับวัคซีนแล้ว โดยคาดว่าประชาชนจะได้รับวัคซีนร้อยละ ๗๐ ในเดือนเมษายน ๒๕๖๕

(๕) ผู้แทน PDHJ นำเสนอว่า รัฐบาลพยายามควบคุมการเผยแพร่ข่าวลวงเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในติมอร์-เลสเต ซึ่งการให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวและประชาชนส่วนใหญ่ตื่นตัวกับข่าวการแพร่ระบาดของโรคช่วงแรกและได้มีการค้นคว้าข้อมูลโดยผ่านช่องทางออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ สถิติผู้ที่ได้รับวัคซีนเข็มกระตุ้นในติมอร์-เลสเตในปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ ๘๕ ทั้งนี้ PDHJ ได้มีข้อเสนอแนะและหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนต่อสู้กับการเผยแพร่ข้อมูลเท็จที่เกี่ยวข้องกับไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และวัคซีน โดยเพิ่มจำนวนข่าวสารที่ถูกต้อง รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ

(๖) ผู้แทนสำนักงาน กสม. นำเสนอข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในประเทศไทย การดำเนินงานของ กสม. ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ได้แก่ การจัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ขอให้รัฐทบทวนข้อกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินที่กระทบเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและร้องขอให้ทุกฝ่ายสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อร่วมกัน ฝ่าวิกฤติสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การจัดทำรายงานสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๔ ในสถานการณ์เฉพาะเรื่อง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การประสานการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำ

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๖ เรื่อง การจัดการทรัพยากรและการแลกเปลี่ยนข้อมูลของ SEANF

ผู้แทน Komnas HAM นำเสนอความเป็นมาในการจัดทำเว็บไซต์ของ SEANF และการจัดตั้งคณะทำงานยุทธศาสตร์การสื่อสารของ SEANF จากการพิจารณาข้อกำหนดในแนวปฏิบัติว่าด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของ SEANF (SEANF Guideline for the Use of SEANF Social Media Platform) ข้อ ๗.๑ ที่ระบุว่าในช่วงที่ SEANF ยังไม่มีสำนักงานเลขาธิการถาวร ให้ CHRP ทำหน้าที่บริหารจัดการเว็บไซต์ร่วมกับ Komnas HAM จึงมีข้อเสนอเบื้องต้นให้ CHRP ในฐานะประธาน SEANF ในปี ๒๕๖๕ ทำหน้าที่ในการดำเนินการร่วมกับ Komnas HAM โดย Komnas HAM จะมอบรหัสเพื่อให้มีสิทธิในการเข้าถึงเว็บไซต์แก่ CHRP รวมทั้งเสนอให้ CHRP จัดการประชุมคณะทำงานฯ เพื่อหารือรายละเอียดในการดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกัน

มติที่ประชุม ที่ประชุมเห็นชอบให้จัดการประชุมคณะทำงานฯ เพื่อหารือในรายละเอียดต่อไป

วาระที่ ๗ เรื่อง ความคืบหน้าเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวร SEANF (SEANF Permanent Secretariat) และการจัดทำข้อตกลงกับประเทศเจ้าภาพ (Host Country Agreement: HCA)

ผู้แทน Komnas HAM นำเสนอความเป็นมาในการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวร การจัดทำข้อบังคับการดำเนินงาน (Rules of Procedure: RoP) ที่สมาชิกได้ลงนามไปแล้วและส่งไปแต่ละสถาบันแล้วเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๔ การจัดทำร่างข้อตกลงของประเทศเจ้าภาพที่สมาชิกได้เริ่มพิจารณาสาระสำคัญเมื่อปี ๒๕๖๓ และความคืบหน้าล่าสุดของ Komnas HAM ที่จะพิจารณาข้อตกลงประเทศของเจ้าภาพ และจะนำข้อสรุปที่ได้รับนำเสนอต่อที่ประชุมร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผู้แทน Komnas HAM นำเสนอแผนในการดำเนินงานในปี ๒๕๖๕ ดังนี้

ไตรมาสแรก จะมีการทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของ HCA ที่ดำเนินการร่วมกับกระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน โดยขณะนี้ มี ๒ กระทรวงที่ให้ความเห็นต่อร่าง HCA มาแล้ว โดยกระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานเลขาธิการแห่งรัฐของอินโดนีเซียจะมีการตรวจทานข้อมูล RoP อีกครั้ง

ไตรมาสที่สอง มีการดำเนินการ ได้แก่

- ประสานงานกับกระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชนเพื่อทำความเข้าใจกระบวนการทางกฎหมายทั้งหมด รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- จะมีการประชุมระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอข้อมูลสาระสำคัญของข้อเสนอด้านงบประมาณที่เสนอขอต่อกระทรวงการคลังและการรายงานความคืบหน้าต่อที่ประชุม TWG ครั้งที่ ๒

มติที่ประชุม เห็นชอบให้ Komnas HAM ดำเนินการตามที่แผนที่กำหนดไว้

วาระที่ ๘ เรื่อง ความคืบหน้าของการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง SEANF กับ AICHR

ที่ประชุมนำเสนอความคืบหน้าในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ผู้แทน CHRP นำเสนอว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ CHRP ได้มีหนังสือถึงผู้แทนฟิลิปปินส์ใน AICHR เพื่อแสดงความยินดีที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่และการประสานงานเพื่อแสวงหาแนวทางการร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและในกรอบความร่วมมือ SEANF ซึ่ง CHRP จะประสานงานกับ AICHR ต่อไป และจะแจ้งให้สมาชิก SEANF ทราบความคืบหน้าเป็นระยะต่อไป

(๒) ผู้แทน MNHRC กล่าวว่า การกระชับความสัมพันธ์ในขั้นแรกต้องเริ่มจากความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีก่อน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ และขอให้ AICHR สามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ SEANF จัดได้

(๓) ผู้แทน SUHAKAM กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการประชุมหารือที่ SEANF ดำเนินการร่วมกับ AICHR เมื่อปี ๒๕๖๔ โดยต่อไป SUHAKAM มีแผนที่จะจัดการประชุมผู้มีส่วนได้เสียตามที่มีบทบาทในแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๕ ข้อ ๔ (a) จึงมีแผนที่จะติดต่อประสานงานกับ AICHR ในเรื่องนี้ นอกจากนี้ ผู้แทนมาเลเซียใน AICHR คนใหม่ คือ Professor Dato' Dr. Aishah Bidin เป็นอดีตรองกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย (SUHAKAM) จึงมีความพร้อมที่จะสนับสนุนการทำงานร่วมกับ SUHAKAM

(๔) ผู้แทนสำนักงาน กสม. กล่าวสนับสนุนการดำเนินการของ CHRP พร้อมทั้งได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนไทยใน AICHR เป็นสมัยที่ ๒

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๙ เรื่อง ขั้นตอนต่อไปและการเตรียมการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ ครั้งที่ ๒ และการประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๙

ผู้แทน CHRP แจ้งว่าการประชุม TWG ครั้งที่ ๒ คาดว่าจะจัดขึ้นในช่วงไตรมาสที่ ๓ (กรกฎาคม-สิงหาคม) ของปี ๒๕๖๕ โดยได้สอบถามความเป็นไปได้หากจะจัดการประชุมแบบพบปะกันจริง (Face-to-Face) ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่ง SUHAKAM และ Komnas HAM แจ้งว่าไม่ขัดข้อง แต่ต้องนำเรื่องกลับไปหารือกับคณะกรรมการก่อน ส่วน MNHRC เห็นชอบกับข้อเสนอของ Komnas HAM แต่ไม่แน่ใจว่าในอนาคตจะมีข้อห้ามการเดินทางหรือไม่ ส่วนผู้แทนสำนักงาน กสม. แจ้งว่า ขณะนี้ประเทศไทยมีแนวโน้มยกเลิกข้อจำกัดในการเดินทางต่าง ๆ แล้ว ทั้งนี้ CHRP จะได้จัดทำร่างกำหนดการและระเบียบวาระการประชุมเพื่อแจ้งให้สมาชิกพิจารณาต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๑๐ เรื่องอื่น ๆ

ผู้แทน CHRP แลกเปลี่ยนข้อมูลใน ๓ เรื่อง ได้แก่

(๑) สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) ได้แจ้งให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีสถานะ A ให้ข้อมูลการดำเนินการเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

(๒) CHRP จะประสานกับองค์กร Plan International เพื่อเตรียมการประชุมประจำปีของ SEANF ภายใต้หัวข้อ “สิทธิเด็กในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙” ต่อไป

(๓) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (CHRP) ชุดปัจจุบันที่ได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลา ๗ ปี จะสิ้นสุดวาระการปฏิบัติหน้าที่ในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ นี้ ซึ่งถือเป็นช่วงการเปลี่ยนผ่านที่สำคัญของ CHRP

มติที่ประชุม รับทราบ

รายการเอกสารประกอบการประชุม

- (๑) ระเบียบวาระการประชุม
- (๒) รายชื่อคณะผู้แทนสำนักงาน กสม. ที่เข้าร่วมการประชุม
- (๓) เอกสารและวิดิทัศน์การนำเสนอในวาระต่าง ๆ